

Odnosi med delavci in vlado na Pojskem se zopet vidno slabšajo!

VARŠAVA, Polj. — Eno-urni simbolični štrajk, ki so ga sklicali voditelji novih, neodvisnih poljskih uni, je bil uspešen. Ne samo v Gdan-sku, marveč tudi v Varšavi in drugih mestih so delavci prekinili delo točno za eno uro, nato se pa vrnil na svo-ja delovna mesta.

S tem štrajkom so hoteli delavci opozoriti vlado in ko-munistično partijo, da so sil-no nezadovoljni zaradi neiz-polnjevanja dogovora med vlado in neodvisnim delav-skim gibanjem, ki ga še ved-no vodi Lech Walesa.

Delavci so tudi povedali, da so pripravljeni na nov val štrajkov, ako bo to potrebno za končno doseg svojih zahtev. Nekateri že govorijo o možnosti splošnega štrajka.

Vodilni predstavniki poljs-ke vlade, kot npr. namestnik predsednika vlade Mieczyslaw Jagielski, so kritizirali štrajk in svetovali delavcem, naj se ga ne udeležijo. Takšna po-četja, je dejal Jagielski, vodi-jo v nevarno smer. Slične be-sede so spregovorile tudi dru-ge vodilne osebe poljskega režima v časopisju, vendar zaman. Štrajka se je udeleži-lo več sto tisoč delavcev.

Prvič kaj takega!

Po mnenju opazovalcev raz-mer v vzhodni, komunistični Evropi, je bilo to prvič v zgo-dovini teh držav, da je prišlo do tako množičnega in skrb-no organiziranega štrajka. Že to dejstvo kaže, kako nevar-no je to ne samo za poljski režim, marveč tudi za druge države z istim sistemom, vključitvi Sovjetsko zvezo.

Kar je presenetilo mnoge Poljake in zahodne novinar-je, je bilo poročanje o tem štrajku na televiziji in v ti-sku. Poljska televizija je po-ročala obširno o štrajku in prikazovala slike, kako so se začeli štrajki v raznih me-stih. Poročilo je trajalo celih 10 minut. Med željami delav-cev je bila zahteva, naj sred-stva javnega obveščanja širo-ko in nepristransko poročajo o poteku delovanja novih uni.

Centralni komite poljske komunistične partije se je se-stal v soboto in obravnaval položaj v državi. Govorniki na tem zasedanju so poudari-li nevarnost pojava protisoci-alističnih sil ter o gospodar-skih težavah, ki jih povzro-čajo delavci s svojimi štrajki in zahtevami po stalnem zvi-ševanju svojih plač.

Nekateri vplivni govorniki so zahtevali temeljito čištko v vrstah centralnega komite-ja samega. Član politburoja Stefan Olszowski je celo o-menil možnost sovjetskega vojaškega vdora. V tajništvu za zunanje zadeve v Wa-shingtonu, D.C. pa govorijo o zbiranju novih divizij v za-hodnem delu Sovjetske zve-ze, blizu meje s Poljsko. Strp-nost sovjetskih voditeljev do Poljakov menda upada, me-nijo v tajništvu.

VREME

Pretežno sončno danes z najvišjo temperaturo okoli 56 F. Jutri spremenljivo ob-lačno in nekaj toplejši. Naj-višja temperatura okoli 62 F. V sredo bo še toplejši.

Novi grobovi

Rudolph A. Glivar

Pretekli četrtek je v Kaiser bolnišnici v Parmi umrl 52 let stari Rudolph A. Glivar, mož Marilyn, roj. Cwick, oče Marka A., Brucea, Janene Catanese, Thomasa C. in Amy, brat Johna, Williama, Edwarda, Christine Zemelka, Ann, Rose Pintarich, Henryja Glivar in Michaela, Cerila in Josepha Zlate ter pok. Jose-pha, Franka, Andrewa, Mary in Charlesa Glivar, veteran druge svetovne vojne, po po-klicu mesar. Pogreb bo iz pogrebnega zavoda Rybicki & Son na 4640 Turney Road danes dopoldne, v cerkev sv. Monike na Rockside Road ob 10, nato na pokopališče Vseh svetnikov.

Joseph J. Malovac

Pretekli petek je na posle-dicah srčne kapi umrl v Euclid General bolnišnici 67 let stari Joseph J. Malovac z 24900 Devoe Ave. v Euclidu, rojen 20. sept. 1913 v Maynar-du, Ohio, od koder je prišel v Cleveland leta 1935, mož Marthe, roj. Shaw, oče Linde (Mrs. Dennis) Evans in San-dre (Mrs. Steve) Adams, 5-krat stari oče, brat Rudolpha in pok. Louisa, zaposlen pri Eaton Corp. skozi 25 let, vse do svoje upokojitve leta 1971, član SNPJ št. 566. Pogreb bo iz Želetovega pogrebnega za-vođa na E. 152 St. danes do-poldne ob 10, nato na poko-pališče Vernih duš.

Ruth J. Behrns

Preteklo soboto je v Lake County Memorial West bol-nišnici po kratki bolezni umr-la 62 let stara Ruth J. Behrns s 2799 Stark Drive na Willou-ghby Hillsu, rojena Fry v Clevelandu, vdova po leta 1971 umrlem možu Howardu, mati Diane (Mrs. William) Stuart in Beverly (Mrs. Mi-chael) Bukovec, 2-krat stara mati, sestra Louise Kravick, Rite Fry (oba v Lakewoodu, O.), in Georgea (Mass.), zapo-slena pri Cleveland Answer-ing Service skozi 9 let, do svoje upokojitve leta 1978. Pogreb bo iz Želetovega po-grebnega zavoda na E. 152 St. danes popoldne ob 1. uri, nato na Brooklyn Hts. pokopališče na 4700 Broadview Rd., Brooklyn Hts., Ohio.

Kupujte pri trgovcih, ki oglašujejo v tem listu!
Svoji k svojim!

Vodilna vojaška junta v Argentini izbrala novega predsednika

BUENOS AIRES, Ar. — Vojaška junta, ki je prevzela oblast v svoje roke z držav-nim udarom pred 4 leti, je iz-brala naslednika dosedanje-mu argentinskemu predse-dniku, gen. Jorgeju R. Videli. Novi predsednik bo 55 let stari bivši poveljnik kopen-ske vojske Roberto E. Viola, ki je igral vodilno vlogo v državnem udaru.

Člani vojaške junte bodo nadaljevali s svojim načr-tom za gospodarsko in politi-čno obnovo argentinske druž-be. Med njihovimi cilji so po-speševanje vloge privatnega, kapitalističnega sistema, ome-jevanje vloge delavskih uni, ustanovitev močne konserva-tivno usmerjene politične stranke ter uzakonitev nad-zorstva vojakov nad delova-njem bodočih civilnih vlad Argentine.

Mandatna doba novega predsednika je omejena na tri leta in bo zaprizežen 29. marca. Čas novih volitev ni bil določen in junta namera-va nadaljevati s svojim vo-denjem države.

Gustav Wagner, bivši član nacistične SS, si vzel življenje

SAO PAULO, Bra. — Gus-tav Franz Wagner, bivši član Hitlerjeve izbrane SS straže, ki je sodeloval v množičnih pokolih Židov in Poljakov v koncentracijskem taborišču Sobibor v letih 1942 in 1943, si je vzel življenje.

Wagner, ki je bil star 69 let, je rekel braziljskim pre-iskovalcem, da je res vedel za početja v Sobiboru, da pa ni sodeloval sam in niti ni niko-li šel pogledat, kaj delajo drugi SS častniki.

Gustav Wagner se je nase-lil v Braziliji leta 1950 in je kmetoval v gorskem naselju Atibala 28 let, dokler ga ni odkril znani preganjalec na-cističnih vojnih zločincev Si-mon Wiesenthal pred dvemi leti.

Zahodna Nemčija, Poljska, Izrael in Avstrija so kmalu nato vložile prošnje za izro-čitev Wagnerja in Brazilija je začela obravnavati te proš-nje.

To je bilo preveč za Wag-nerja, ki je bil obtožen sode-lovanja pri umoru več kot 250.000 ljudi, večinoma Židov in Poljakov.

Zadnje vesti

• Juneau, Al. — Požar je uničil nizozemsko potniško ladjo, na kateri je bilo več kot 500 potnikov in članov posadke. Vsi potniki in člani posadke so srečno zapustili ladjo in ni bilo nobenih smrtnih žrtev. Požar je nastal v strojni ladje in se hitro razširil.

• Bonn, Zah. Nem. — Na včerajšnjih z a hodnonemskih parlamentarnih volitvah je zmaga la koalicija, ki jo vodi kancler Helmut Schmidt.

• Bejrut, Lib. — Sovjetski veleposlanik v Iranu, Vladi-mir Vinogradov, je menda povedal iranskemu predse-dniku vlade Mohammedu Ali Radžaju, da je ZSSR pripravljena pošiljati Iranu vojaško pomoč. Doslej je bila ZSSR glavna dobaviteljica orožja Iraku. Ali Radžaj je baje za-vrnil sovjetsko ponudbo.

• Washington, D.C. — Ame-riški tajnik za zunanje zade-ve Edmund S. Muskie je menda silno nezadovoljen z vlogo in vplivom svetovaleca za nacionalno varnost v Beli hiši Zbigniewa Brzezinskega pri predsedniku Carterju. Če bo Carter zmagal na novem-berskih volitvah, bo Muskie zahteval zmanjšano vlogo za Brzezinskega.

• Lizbona, Port. — Na več-rajšnjih parlamentarnih vo-litvah na Portugalskem je zmaga la zmer-na konserva-tivna koalicija, ki jo vodi mi-nistrski predsednik vlade Francisco Sa Carneiro. Ko-alicija je prejela okrog 50% glasov, socialistična stranka okrog 27%, komunistična pa 15% odstotkov.

• Bahrein. — Minister za nafto Saudske Arabije je iz-javil, da bodo druge članice OPEC povečale svoj izvoz nafte zaradi ustavitve izvoza te surovine od strani Iraka in Irana.

• Najrobi, Ken. — Vlada Somalije, v kateri je okrog 750.000 begunccev, ki so zapu-stili sosednjo Etiopijo, bo kmalu v resnih škripih zato, ker ne bo zmožna prevažati hrano in druge življenjske potrebščine tem beguncem. Somalija je namreč odvisna od Iraka glede nafte, Irak je pa docela ustavil izvoz te su-rovine zaradi vojne z Iranom. Brez dodatnih pošilk hrane, pravijo dobrodelnice organiza-cije, ki skrbijo za begunce, bodo le-ti začeli umirati mno-žično že v dveh tednih.

NEPRIČAKOVAN PREOBRAZ V IRANSKO-IRAŠKI VOJNI: MOŽNOST IRANSKE ZMAGE!

TEHERAN, Iran; BAGDAD, Irak. — V zadnjih dneh so iranske vojaške enote menda zaustavile prodiranje iraških vojakov v notranjost Irana in so na več točkah vzdolž bojne črte celo prešle v ofenzivo. Iranci sicer trdijo, da so se sami odločili ustaviti svojo prodiranje in so celo napove-vali premirje, ki bi se moralo začeti že včeraj. Iranci pa te-ga "premirja" niso spoštovali in boji trajajo naprej.

Kot doslej, obe strani ob-javljata nasprotujoča si po-ročila o vojnih dogodkih. Obe strani trdita namreč, da zma-gujeta in da nasprotnik trpi ogromne izgube. Zaradi teh pogostokrat izmišljenih poro-čil je za novinarje in nepri-stranske analitike izredno težko priti do zanesljivih po-datkov o resničnem stanju vojne.

Na iranski strani, v krajih, kjer potekajo boji, ni zahod-nih novinarjev. Iranci, ki so pričakovali skorajšnja in po-polno zmago, so pa dovolili novinarjem skoraj neoviran dostop do bojne črte. Ti no-vinarji sedaj pošiljajo poro-čila, v katerih pravijo, da na-vdušenost in bojevitost ira-ških vojakov in celo njihovih častnikov močno in vidno upa-da. Nadaljevanje in poglob-ljanje tega procesa lahko ima usodne posledice za iraškega samoderžca Saddama Huse-ina.

Iraški častniki sploh niso pričakovali tako vztrajnega in nesebičnega odpora iran-skih vojakov in tkzv. "revolu-cionarnih stražarjev". Posebno slednji so pripravljeni prid Homeinijeji musliman-ski revoluciji. Na splošno po-vedano, iraški vojaki nimajo tako bojevitost vojaške morale, kot jo imajo njihovi nasprot-niki.

Hudi boji

Najsrditejši boji sedaj po-tekajo v mestu Khorram-shahr, pristaniškem me-stu blizu iraške meje. V Abada-nu, ki ga imajo Iranci obko-ljenega, iransko topništvo u-ničuje veliko iraških tankov, vojaških vozil in skladišč

streliva. Letalski napadi se nadaljujejo, čeprav je njihov obseg manjši kot v prvih dneh vojne.

Prednost za Irak v tej vojni je dejstvo, da so iraške e-note zavzele nekatere dele glavnega naftovoda, po kate-rem se pretaka nafta iz Aba-dana do Teherana. Brez te nafte, ki so ga Iranci prede-lovali v rafineriji v glavnem mestu, bo v naslednjih dneh primanjkovalo bencina za le-tala, druga vojaška vozila in seveda tudi za domačo, civil-no porabo. Zahodni vojaški strokovnjaki menijo, da se iransko vodstvo zaveda te ne-varnosti in da je prav zaradi tega odredilo tako silovito ofenzivo proti Iraku.

Vloga ZDA

Predstavniki Carterjeve ad-ministracije trdijo, da so od-ločni nastopi predsednika Carterja preprečili nevarnost, da bi se iransko-iraška vojna razširila na druga območja Perzijskega zaliva. Irak je menda pripravljaj napad na tri otoke blizu ožine Hormuz, ki jih imajo zasedene Iranci. ZDA so zvedele za ta načrt in svetovalec Iraku in Omanu, državi, v kateri so se zbira-li iraški vojaki, naj ne pride do tega napada.

Predsednik Carter, kakor tudi skoraj vsi arabski in za-hodno-evropski državniki, se silno bojijo, da bi Iran začel z značnimi napadi na naftno industrijo na območju Per-zijskega zaliva. Iranske letal-ske sile so še vedno dovolj močne, menijo zahodni voja-ški strokovnjaki, da bi mogle temeljito poškodovati to in-dustrijo in s tem močno skr-čiti izvoz nafte iz teh držav.

Zunanji minister Saudske Arabije je izjavil v intervju-ju za ameriško televizijo, da je njegova država pripravlje-na pomagati vsaki arabski državi, ki bi jo napadel Iran.

Francoski teroristi ubili 4 osebe pred pariško sinagogo!

PARIZ, Fr. — Peklenski stroj, nastavljen pred sinago-go, v kateri je bilo okrog 300 ljudi, je eksplodiral in terjal življenje 4 oseb. V atentatu je bilo ranjenih 12 ljudi.

Preiskovalci, ki so prihiteli na kraj atentata na Rue Co-pernic, so domnevali, da je pek-lenski stroj eksplodiral menda predčasno. Ako bi prišlo do eksplozije, ko bi židje zapuščali sinagogo, bi bilo veliko več žrtev.

Atentat je bil šesti v zad-njih tednih v Parizu. Tarče neznanih atentatorjev, ki menda pripadajo neki fašis-tični skupini, so sinagoge in stavbe, ki jih lastujejo pariški židje.

Francoski notranji minister Christian Bonnet je prišel na kraj najnovejšega atentata in obljubil, da bo vlada podvze-la obsežne ukrepe proti tem fašistom in jih tudi za-le-do-vala. Doslej ni kazal Bonnet

Iz Clevelanda in okolice

Uspelo kosilo—

Včerajšnje kosilo Društva Najsv. Imena v farni dvorani pri Sv. Vidu je lepo uspelo. Servirano je bilo okrog 650 gostom. Ves prebitek je namenjen organizacijama "Birthright" in "Woman-kind", ki nudita duhovno in materialno pomoč nosečnicam v stiski.

LILJA ima sestanek—

Nocoj ob 8. uri ima Dra-matsko društvo Lilija svoj redni mesečni sestanek v Slo-venskem domu na Holmes Ave.

Zadušnica—

Sv. maša zadušnica za vse pokojne, ki so pomagali slo-venskim beguncem, da so se naselili v ZDA v letih po drugi svetovni vojni, se bo darovala v sredo, 8. oktobra, ob 7. uri zvečer v cerkvi sv. Vida, ob somaševanju za pok. Jožeta Stariča. DSPB lepo vabi k udeležbi.

Preložena seja—

Članice podružnice št. 25 SZZ so opozorjene, da bo seja v sredo, 8. oktobra, ob 1.30 popoldne v društveni sobi svetovidskega auditorija.

Pozdrav iz Slovenije—

G. John in ga. Marija Brod-nik pošljata pozdrave iz Ro-gaške Slatine, Slovenije. Pra-vita, da pijeta naravno zdra-vilno vodo in uživata naravne lepote Slovenije.

Seji—

Podružnica št. 14 SZZ ima svojo sejo jutri, v torek, ob 7. zvečer v Slovenskem društvu na Recher Ave.

Društvo sv. Ane št. 4 ADZ ima svojo sejo v sredo, 3. ok-tobra, ob 7. zvečer v običaj-nem prostoru. Po seji zabava.

Raznašalca iščemo—

Uprava Ameriške Domovine išče raznašalca za E. 220, 222, 223, 236, 237, 245 ceste, Arms, Beckfort, Ivan in Nicholas avenije. Oglasite osebno v naši pisarni ali pokličite tel. št. 431-0628!

Raznašalca iščemo tudi za Naumann, Ivan, Arbor, Carol, Nicholas, Wilmore, Morris, Westport in Tracy avenije.

Spominski dar—

Ga. Mary Stražisar je daro-vala \$10 v tiskovni sklad Ameriške Domovine v spomin svojega pok. moža Josepha ob 8. obletnici njegove smrti.

Tiskovnemu skladu—

G. Karl Bojc, Euclid, Ohio je daroval \$10 tiskovnemu skladu Ameriške Domovine.

G. Joe Kastelic, Toronto, Ont. je prav tako daroval \$10 našemu slovenskemu listu.

Obema darovalcema in vsem, ki darujejo manjše vsote, naša iskrena hvala!

posebnega zanimanja za pre-prečevanje protižidovskih a-tentatov, po obisku na Rue Copernic je pa vzkliknil, da se počuti kot mlad francoski žid.

Predsednik vlade Raymond Barre je prekinil obisk v me-stu Lyon in se vrnil v Pariz ter se sestal z voditelji poli-cijskih in varnostnih služb.

Pomanjkanje deviz, zadolžitev v tujini, inflacija - v Jugoslaviji

II.

Ljudje godrnjajo — plače so zamrznjene, cene v na-drobni trgovini so v enem le-tu zrasle za 29%. Rokodelske usluge so se podražile celo za 48%, sadje in jajca za 41%, mleko in mlečni izdelki, kot tudi kulturni užitki za 35%.

Od Titove bolezni se polož-nica cen vrtila še hitreje — do 45%; računali so z le 19% v celem letu. Uvoz je še dalje porastel, izvoz znova upadel. Celotno ob popolni umiritvi cen nafte se bo plačilni pri-manjkljaj zvišal namesto zni-žal za 3.6 milijarde, in še to pod pogojem, da bodo zdome-ci spet krepko vplačevali in da turizem ne bo upadel. V ju-goslovanskem splošnem obra-

čunu bo 1980 primanjkljaj zrastel na okrog 14.4 milijard mark.

Celo jugoslovanska podjet-ja blago, ki bi ga lahko doma kupila, rajši uvažajo, ker je tujina cenejša. Pa tudi izva-žajo tisto, kar bi druga jugo-slovanska podjetja nujno po-trebovala: vsaka republika kupuje z ostalimi republika-mi le za devize.

Po podatkih Hrvata Bilića gradijo v Jugoslaviji 30.000 novih industrijskih zgradb v sanjski vrednosti enega bili-jona mark, za katerega ni kritja. Namesto, da bi nalož-be krepko skrčili, kot so ime-li v načrtu (s tveganjem, da se število 14% brezposelnih podvojilo), so te zrastle za tret-

jino; sedaj so ob praznih bla-gajnah naletete kot gradbene ruševine.

Slovenija je že povedala, da ne more in noče dajati no-benega dodatnega denarja za razvoj zaostalega juga. Tu-ristično gospodarstvo na hr-vaški obali se upira podpisati dogovor, po katerem bi mu vzeli velik del deviz.

Previdno se spravljajo prvi kritiki nad Titovo najvažnej-šo dediščino, nad samouprav-ljanje podjetij. Predsednik srbskega ustavnega sodišča Najdan Pačić ima misel o de-lavskem samoupravljanju za "sumljivo", češ da prihaja do odločitev že zdavnaj prej v tovarniških središčih. Pozna direktorja nekega podjetja, ki

od svojih delavcev zahteva, da po glasovanju ne spustijo rok: "Še nekaj moramo skle-niti."

Kazimir Klarič, nekdanj sam direktor in sindikalni funkci-onar, danes režimski pisatelj, je napisal o tej stvari televi-zijsko nadaljevanje "Pod pol-no paro". Medtem ko je Tito umiral, se ji je vse Jugosla-vija smejala: film je kazal samoupravno podjetje, v ka-terem tehnokrati delavce za-tirajo, sindikat to blagoslav-lja, partija pa molči.

Peti del nadaljevanke je bil umaknjen. Na zahtevo no-vega vodstva ni družbene kritike dovoljeno več kazati. (Spiegel)

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 ST. CLAIR AVE. — 431-0628 — Cleveland, OH 44103

AMERIŠKA DOMOVINA (ISSN 0164-680X)

James V. Debevec — Owner, Publisher
Dr. Rudolph M. Susel — EditorPublished Mon., Wed., Fri., except holidays and 1st 2 weeks
in July

NAROCNINA:

Združene države:

\$28.00 na leto; \$14.00 za pol leta; \$8.00 za 3 mesece

Kanada in dežele izven Združenih držav:

\$40.00 na leto; \$25.00 za pol leta; \$15.00 za 3 mesece

Petkova izdaja: \$10.00 na leto; Kanada in dežele izven
Združenih držav: \$15.00 na leto.

SUBSCRIPTION RATES:

United States:

\$28.00 per year; \$14.00 for 6 months; \$8.00 for 3 months

Canada and Foreign Countries:

\$40.00 per year; \$25.00 for 6 months; \$15.00 for three months
Fridays only: \$10 per year—Canada and Foreign: \$15 a year

Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio

No. 111 Monday, Oct. 6, 1980

Oživiljanje Helsinkov

Ali je treba oživljati nekaj, kar krepko živi? Zdrava pamet pravi, da ne; oživlja se samo kaj takega, kar umira in je na tem, da popolnoma ugasne, preneha živeti. To velja za celoto in za dele celote. Če v živem organizmu (recimo človeka) kak del telesa, kak ud ohrani in začne odmirati, ga medicinska znanost začne obdelovati in ga s primerno terapijo obudi k novemu, dostikrat skoraj normalnemu delovanju. Dokler ni nekaj popolnoma mrtvo, je še vedno upravičeno upanje, da bo mogoče oživiti in ohranjati pri življenju. Velja tudi za politične akcije.

Pred 5 leti, predzadnji dan julija 1975, so v glavnem mestu Finske, Helsinkih, slovesno podpisali zaključno listino sporazuma, ki se imenuje "Konferenca o varnosti in sodelovanju v Evropi", najvišji predstavniki vseh evropskih držav z izjemo male Albanije, pa vključno Amerike in Kanade. Za ZDA je listino podpisal sam tedanji predsednik Gerald Ford. Večletna pogajanja za ta sporazum so se končala na najvišjem nivoju, svet je videl v tem slovesnem aktu mednarodne diplomacije začetek nove dobe zlasti za Evropo, pa tudi za ostale dele naše obale. Previdnejši krogi pa so za zastor lep in spodbudnih besed že takrat — če ne videli, pa vsaj domnevali zmago Sovjetske zveze in svetovnega komunizma. Razlog za takšno gledanje na tedanji razvoj dogodkov so videli v močnem, vztrajnem pritisku Sovjetske zveze, ki je gnala konferenčne diplomate k sporazumu, čeravno Sovjetija od svojih prvotnih načrtov ni odstopila. Vdala se je le v toliko, da je končno pristala, naj se v listino vključi tudi zahteva svobodoljubnih držav o spoštovanju, pospeševanju in jamstvu človekovih pravic (human rights) na vsem ozemlju držav-podpisnic, torej tudi v Rusiji in njenih satelitih.

Kdor komunistično mentaliteto in prakso dodobra pozna, je bil že pred podpisom listine v Helsinkih v velikih dvomih, ali bodo določila tako imenovane "tretje košare" o človekovih univerzalnih pravicah rodila pozitivne sadove. Slutil je past, v katero se bo svobodna Evropa z Ameriko vred ujela, ker ni prav nič verjel, da bodo Sovjeti in njihovi komunistični pribojniki v Jugoslavijo vred izpolnjevali določbe tretje košare. Med take skeptike je spadal tudi naš list in ta člankar. Teden dni po podpisu listine je bil mnenja, in se je pri tem skliceval na svetovno vodilno časopisje kot je npr. The New York Times, da bi do helsinške listine sploh ne smelo priti! Zapisal je dobesedno: "To je zgodovinski poraz za svobodni svet in velika komunistična zmaga, ki ji enako komaj najdemo v zgodovini." (A.D. št. 120, 7. avgusta 1975). O neznatnih sovjetskih koncesijah je bil mnenja, da "kadarkoli komunisti na kaj pristanejo, imajo vedno na umu svojo lastno interpretacijo in ravnanje potem po svoje, kakor je ravnal njihov mojster in učitelj (Stalin) po Jalti I." Celotnemu opisu je avtor dal naslov: Helsinkii — Jalta II.

Člankar je l. 1975 imel prav. Ob pripravah za nadaljevanje Helsinške konference v Beogradu je v maju 1977 položaj tako ocenil: "(Helsinški dokument) sicer govori o pospeševanju političnih, gospodarskih, kulturnih in drugih pravic, a kaj vsebujejo te pravice, ni ničesar rečenega. Tovariši jih zatorej kaj enostavno po svoje tolmačijo in časopisna poročila povedo, da je res tako." Tov. Brežnjev je označil kot izvirne človekove pravice sledeče: pravica do dela, do zdravniške oskrbe, do varnosti pri delu, do proste izobrazbe in do preskrbe za starost in onemoglost. So to socialne pravice, ne pa politične in kulturne in verske, kakor so mišljene v helsinškem dokumentu.

Vendar je bil pisec članka vsaj nekoliko optimističen: "Upati smemo, da vse komunistično izvijanje ne bo moglo skrhati ostrine zahtevka po človekovih temeljnih, naravnih pravicah — samo če se bodo svobodni narodi zavedali moči tega svojega orožja ter ga premišljeno in spretno sukali."

Po konferenci v Beogradu, kjer je bila razprava o tem, kako so države podpisnice izpolnjevale v Helsinkih prevzete obveznosti, je naš člankar v marcu 1978 (A.D. št. 47, marec 28, 1978) ob vsem razočaranju o bornih uspehih svobodnih držav vendarle ugotovil, da smo upravičeni gledati na kak važen svetovni problem

Beseda iz naroda...

Droblinice, sladke in žaltave...

CLEVELAND, O. — Prav lepa, sončna nedelja je bila 28. septembra!

Imel sem strah — vse bo drvelo ven v prosto naravo — velika šolska dvorana sv. Vida bo le redko zasedena in gostje iz Primorske pod imenom "Galebi" bodo svirali in prepevali le golim stenam. Vesel sem in mnogi z menoj, ker sem se na debelo zmotil! Dvorana je bila do zadnjega kotička zasedena, kakor že dolgo ne poprej in verjetno ne bo kmalu poslej.

Slika v ozadju odra je prikazovala menda tržaško pristanišče, ko nad morjem frčijo galebi. Tam v bližini nekje so nastopajoča dekleta in še nedolžno mladi fantje doma. To pot, ko sem poslušal to mladež in gledal sliko nad njimi, se je v moji glavi posvetilo, zakaj si je ta ansambel nadel ime Galebi. Nič ne bi bilo zgrešeno, če bi se ime nadel Kanalki, Stingelci ali Cajzelci — tako lepo so mladeniči "svirali" in dekleta deloma ob spremljavi, precej pa so tudi prosto lepo prepevale mile slovenske pesmice.

Dejstvo, da živijo ti mladi izven matične dežele, se borijo za svoj narodni in verski obstoj — skoraj so rahlo okupirani — se jim lahko k njihovem uspehu le čestita, — z željo, da bi še in še kulturno bogateli lepo Primorsko.

Poslušalci sami, brez taktike, presodijo in dajo vede, kako so se nastopom zadovoljni. Mislim, da so Galebi-Mavrica v Clevelandu občutili, da smo jih vzbujili glasbeno in čustveno. Ohranili bomo to bratsko srečanje primorskih Slovencev v lepem spominu.

Po koncertu, ob glasbi Galebsov so se številni pari v vselem razpoloženju vrteli v pozno noč.

Vsem, ki so kakorkoli pripomogli k številni udeležbi — vsem, ki so vidno ali skrito pomagali, da je vse poteklo kakor po "olju" — lepa zahvala!

Gospoda urednika A.D. v svojem in v imenu mnogih z veselo hvaležnostjo pohvalim, ker je v št. 106 z dne 24.

in ga ocenjevati z upa polnim očesom, "dokler ne zamrzne in oledeni". Še zmeraj je upanje, da ga bo mogoče vsaj obravnavati, če že ne izboljšati ali celo uveljaviti. Spričo tega je imel za edini res pozitivni dosežek razgovorov v Beogradu končni sklep sestanka, da se bodo taki razgovori nadaljevali novembra 1980 v Madridu. Sicer pa je debata zašla na mrtvo točko, ko je vodja sovjetske delegacije Voroncov obtožil zahodne države, da so s svojim naglašanjem človekovih pravic spremenili beograjsko konferenco v areno ideološke konfrontacije. Spet je Zahod klecnil pred sovjetsko predrznostjo, ki je celo preprečila, da bi bile v sklepni resoluciji človekove pravice sploh imenovane. Sporazumeli so se zgolj na sklep, da bodo države podpisnice izpolnjevale vse sklepe helsinškega dogovora. Kako izpolnjevale, to je pa drugo vprašanje za komunistični blok.

Edina pozitivna rešitev v Beogradu je torej bila odločba, da se čez dve leti spet sestanejo v Madridu. In zadnje tedne so se tam začeli pripravljati sestanki zastopnikov vseh držav podpisnic, da se dogovorijo o podrobnostih, vključno dnevni red in trajanje tretje konference. Iz časopisnih objav se je pokazalo, da so se že na pripravljalnem razpravljanju spili zaradi nesporazuma o koncu konference. Zahodne države vztrajajo na predlogu, naj konferenca traja, dokler ne bo izčrpan dnevni red. Sovjeti pa hočejo fiksni datum za sklep konference iz enostavnega razloga, ker bi radi preprečili ostre debate in obtožbe glede nespoštovanja človekovih pravic in njih kršenje ter zatiranje. Z brezkončnimi govori o drugih zadevah hočejo doseči, da bi zmanjkalo časa za človekove pravice.

V Beogradu se jim manever ni posrečil. Da-li se jim bo v Madridu, bomo videli v novembru.

Prijatelj R.I. pravi, da je bilo neugodno za tiste učence, ki niso marali verouka. Ko je prišel v šolo župnik, so morali bežati ven za eno uro. Končno so se sporazumeli, da je verouk izven šole v cerkvenih prostorih.

Moja misel. Vse so tako pametno, po želji ljudstva urejali, zakaj niso se to, da bi po končanem obveznem šolskem pouku ostali npr. eno uro ali dve tedensko v šoli tisti otroci, katerih starši bi želeli, da bi se njihovi otroci učili verouka — čemu da bi morali oni, ki krščanskega nauka ne bi želeli, sredi učnih ur za eno uro bežati ven? Tako bi lahko otroci, ki se verouka ne uče, mirno odšli domov.

R.I. je še zapisal: ... končno so se sporazumeli, da bo pouk, izven šole v cerkvenih prostorih. Prepovedan (verouk) pa v 35 letih Titove vladine ni bil nikoli.

Moje vprašanje. Kdaj, kje in s kom so se sporazumeli? Nikoli še nisem o tem sporazumu ne slišal in ne čital. Mar so bili starši vse Slovence kdaj poklicani na tako zborovanje, ki bi po številu moralo biti kje v stadionu ali na Kongresnem trgu — ali so starši kdaj z glasovanjem na ta partijski predlog pristali? Tudi med vladajočimi samimi ni bilo treba iskati (kar se tiče verouka v šoli) sporazuma. In še — ker ni bil verouk v 35 letih komunističnega vladanja uradno v šoli nikoli dovoljen, — razumljivo, ga tudi ni treba prepovedati.

Paragrafa, ki ne obstoja, se ne more razveljaviti. Je, ali ni tako?

Slovenski narod je še danes veren narod. Ako bi se doma smo vsako jesen praznovali Zahvalno nedeljo. V cerkvi so bile posebne zahvalne molitve, doma pa je skrbna mati nanesla na miza vsega dobrega, da smo jemali od tega, kolikor smo hoteli. Lačen ni šel nihče od mize.

Tukaj, v novi domovini pa praznujemo ZAHVALNO DAN, ki ga slavi vsa dežela že od leta 1863, kot veliki narodni praznik. Sam pri sebi se pa še posebej zahvalim dobremu Gospodu za mir in svobodo pa tudi za zdravje — kolikor ga še imam. (Rad bi ga imel malo več!)

Zahvalim se prav tako za družino — moj ideal, za dobrotne in vse dobre prijatelje! Zahvalim se za vse, kar imam — več ne potrebujem.

Društvo Triglav si je pred leti osvojilo lepo navado. Od takrat naprej vedno pripravi svojim članom na jesen dobro večerjo. To pa v priznanje za njihovo delo, ki ga nesebično opravljajo v korist skupnosti. Tokrat so bili pogostočeni v soboto, 20. septembra, v društvenem parku.

Vreme je bilo lepo. Mene na žalost zaradi bolezni ni bilo pri družabnem večeru, povedali pa so mi drugi, kako lepo da je bilo. Postregli so z na žaru pečeno jagnjetino, govedino in odlično prikuho s solato. Ob dobri kapljici, ki jo je bilo dovolj pri roki, je zavladalo prijetno razpolože-

dala prilika glasovanja, naj bo ali naj ne bo veroučna ura v šoli, bi zmagali starši — partija bi pogorela in zato do tega glasovanja pod to zvezdo nikoli ne bo prišlo.

"Dolenjski list" imam na mizi pred seboj, — gledam sliko modernega vlaka in berem pod naslovom: Z zelenim vlakom v Ljubljano.

Z uvedbo "zelenega vlaka" bomo Novomeščani pridobili še en udoben prevoz. Zeleni vlak, ki je namenjen predvsem "poslovnim" ljudem, ki si želijo mirno, udobno in kulturno potovanje.

Zeleni vlak je opremljen z vsemi najmodernejšimi napravami (in članek našteva, kaj vse je v tem vlakcu), za prijetno počutje pa bodo poskrbele "stewardese"...

Vlak ne bo vozil ob sobotah in nedeljah. Karta za ta zeleni vlak si mora vsak sam osebno kupiti (tukaj našteva kraje, kjer se karte dobe) in nihče ne more karte kupiti ali oddati nekomu drugemu.

J.P.

Iz življenja Slovencev v Milwaukeeju

MILWAUKEE, Wis. — Vročni poletni dnevi, z njimi pa tudi viharji in deževni, ki jih ni bilo malo, so zdaj za nami. Prijetne počitnice, domačnost in veselje na naših piknikih, športne in balinarske tekme, dnevi obiskov in še toliko lepega, je šlo kakor veter, šlo mimo nas. Pri uživanju poletnih dobrin je bilo za nas upokojece nepravilno, da smo ostali brez počitnic...

Prišla je jesen. Narava počasi odмира. Listje rumeni in odpada. Sonce izgublja na svoji moči in dnevi se krajšajo. Šole so odprle vrata mladini in z njo je zaživelo vse mesto. Z jesenjo človek začuti neko večjo spremembo v odmakajočih se dnevih življenja. Vendar je jesen lepa in dobra. Podobna je materi, ki vsa obložena z darovi zemlje prijazno prihaja, da napolni naše shrambe s kruhom in vinom, napolni z mnogoterimi dobrotami, ki jih človek potrebuje za življenje. Jesen je kakor dobra mati...

Doma smo vsako jesen praznovali Zahvalno nedeljo. V cerkvi so bile posebne zahvalne molitve, doma pa je skrbna mati nanesla na miza vsega dobrega, da smo jemali od tega, kolikor smo hoteli. Lačen ni šel nihče od mize.

Tukaj, v novi domovini pa praznujemo ZAHVALNO DAN, ki ga slavi vsa dežela že od leta 1863, kot veliki narodni praznik. Sam pri sebi se pa še posebej zahvalim dobremu Gospodu za mir in svobodo pa tudi za zdravje — kolikor ga še imam. (Rad bi ga imel malo več!)

Zahvalim se prav tako za družino — moj ideal, za dobrotne in vse dobre prijatelje! Zahvalim se za vse, kar imam — več ne potrebujem.

Društvo Triglav si je pred leti osvojilo lepo navado. Od takrat naprej vedno pripravi svojim članom na jesen dobro večerjo. To pa v priznanje za njihovo delo, ki ga nesebično opravljajo v korist skupnosti. Tokrat so bili pogostočeni v soboto, 20. septembra, v društvenem parku.

Vreme je bilo lepo. Mene na žalost zaradi bolezni ni bilo pri družabnem večeru, povedali pa so mi drugi, kako lepo da je bilo. Postregli so z na žaru pečeno jagnjetino, govedino in odlično prikuho s solato. Ob dobri kapljici, ki jo je bilo dovolj pri roki, je zavladalo prijetno razpolože-

To se razume, da bodo te karte za zeleni vlak dobili le gotovi "poslovni" ljudje.

Kje pa so sedaj tiste obljube: Po končani vojni bomo vsi enaki in bomo imeli vsi "glih"?!

Neka oseba, ki je bila tukaj na obisku, je pravila, da se doma v Sloveniji ne sme reči: Dinar je padel, ampak naj se reče: Tuje valute rastejo!

Po zgornjem pravilu se sedaj tudi ne sme reči: Sosedov Polde, pijan kot čuha, se je prevrnil v občestni jarek in se je v njem valjal kot svinja, — ampak naj se sedaj reče: Sosedov Polde, prav židane volje, se je položil v občestni jarek in se je v njem po občutkih potrebe lepo obrabljal na levo in desno.

Vseeno je, če se je Polde položil ali če je padel v občestni jarek, ko se je iz blata ven skopal ali če so ga drugi ven potegnili, zamazan je bil zadosti dobro.

Vatikanu. Dne 7. julija 1946 smo bili navzoči pri slovesni kanonizaciji Francesce Gabri-ni, ameriške redovnice, po rodu Italijanke, dne 15. maja 1947 pa pri kanonizaciji (slovesno prištetje svetnikom) Nikole de Flue, švicarskega svetniškega kandidata.

Slovesnosti kanonizacije je vodil veliki papež Pij XII. Za nas je bil to velik in nepozaben dogodek.

Se tale dogodek iz Rima: "Kako se slovenski fant v angleški uniformi znajde v loži rimske Opere." — S Polde-tom Semetom sva neki dan dobila iz pisarne vodstva bol-nice, kjer sva bila v službi, dve karti za rimsko Opere. Ko prideva tja (seveda v angleški uniformi), nama reditelj vljudno odkaže dva sede-ža v lepi loži. Malo sva se s Poldetom spogledala, dvignila malo svoja vratova in se dostojno kot "Angleža" used-la na odkazana mesta.

Radovedno sva se začela ozirati po gledališču, kamor je bil iz lože krasen razgled, in opazoval rimske dame, ki so prihajale s svojimi kavali-riji in zasedle svoja mesta. Naenkrat se nama je v loži pridružil eleganten oficir — Anglež — ter se nama pred-stavil.

Vzelo nama je sapo! Po angleško sva do tedaj znala ne dosti več kakor "yes" in "no". Iz zadrege naju je rešil dvig zastorja in prekinil naš "razgovor"... V Rimu smo doživel veli mnogo lepih reči, saj se ne imenuje zastoj "večno mesto".

Nekako po dveh letih in pol naše prijetne službe pri Ang-ležih so to bolnico razpustili, mi pa smo morali po svojih poteh — nazaj v taborišče. Vedel sem, da sta Jože in Pol-de po nekem posredovanju odšla v Španijo, da nadaljujeta študije. Zveza med nami pa se je pretrgala, dokler se nista oba vrnila in prišla v Chicago — oba doktorja...

Lep pozdrav vsem
F. Rozina

Naročniki pišejo

Gilbert, Minn. — Spoštovani! Priložen je ček za \$35, kar je več, je dar za vedno večje stroške pri izdajanju Ameriške Domovine. Upamo, da bo ta list še dolgo prihajal med nas in vam za to želimo obilo dobre volje in vztrajnosti pri tem delu. Lepo vas pozdravlja

Anica Tushar

Garfield Hts., O. — Cenjeno uredništvo! Tu vam prilagam denarno nakaznico za Ameriško Domovino, ker bo moja naročnina kmalu potekla. Kar je več, pa naj bo za tiskovni sklad lista. Prav rada berem članke v A.D., posebno pa prispevke ge. Made-line Debevec in spomine G. S. Omana.

Ga. Mary Sholar

Milwaukee, Wis. — Spoštovani! Prejel sem vaš poziv za obnovitev naročnine za list. Priloženo pošiljam ček za \$30, \$2 sta pa prispevek v tiskovni sklad časopisa. Prejmita lepe pozdrave!

Dušan R. Svetlič

Waukegan, Ill. — Cenjeno uredništvo! Najlepša hvala za obvestilo o poteku naročnine lista Ameriške Domovine. Prilagam vam nakaznico za nadaljnje leto, kar je več, je pa dar listu. S spoštovanjem

Bertha E. Smole

Svetost izraža narodovo duhovno moč

"Kaj še manjka, da bo Slomšek postal svetnik?"

Odgovor na vprašanje o Slomškovi beatifikaciji je v besedah njegovega prvega življenjepisca Franca Kosarja: "Slomšek živi, Slomšek raste in bo raste, dokler ne zraste iz njega svetnik."

1. SLOMŠEK ŽIVI. Čeprav mineva letos že 118 let, kar je umrl, moremo reči, da Slomšek med nami živi. Ne samo zato, ker je njegova svetniška duša neumrljiva in živi v "božji roki", kakor pravi sveto pismo o pravičnikih, ki so umrli, ampak živi med nami po svojem nauku, ki ga naš narod presaja iz roda v rod.

Živi med nami po svojih velikih delih in pastoralnih potezah za mariborsko škofijo (prenos škofijskega sedeža, ureditev škofije in dekanij po pastoralnih področjih, veliko in malo semenišče, ureditev šolstva, pisateljsko delo, splošno kulturno in narodnostno prebujenje ljudstva).

Slomšek živi tudi po svojih delih za takratno in sedanjo Cerkev na Slovenskem ter za vesoljno Cerkev po svetu. O tem priča Mohorjeva družba, zlasti bratovščina sv. Cirila in Metoda (sedaj apostolstvo sv. Cirila in Metoda), ki je Slomškovo ekumensko miselnost ponesla ne samo prek meja njegove škofije, temveč v vse srednje Evrope.

Številni seznami članov iz Slomškovega časa kažejo, da je njegova ideja o zedinjenju kristjanov našla odmev na jugu v Aleksandriji, na vzhodu v Moskvi, na zahodu pa skoraj v vseh evropskih deželah. Tudi v narodnostnem pogledu Slomšek živi, saj je prav s prenosom škofijskega sedeža zasadil na naši severni meji mejnike, ki jih nista mogli izravnati niti obe svetovni vojni.

Se bi lahko naštevati, toda dovolj je, da spoznamo resnično znane izjave univerzitetnega profesorja dr. Fr. Kidriča, ki je v Narodni enciklopediji zapisal o Slomšku, da "kot duhovnik in škof zavzema prvo mesto v slovenski zgodovini po Cirilu in Metodu."

Take osebnosti narod ne more in ne sme pozabiti!

2. SLOMŠEK RASTE. Kako more rasti po smrti, po skoraj 120 letih? Njegova rast je v tem, da se njegova osebnost pred narodom in pred vso katoliško Cerkvijo pojavlja v vedno trdnem in vztrajnejšem prepričanju svetosti. Splošno prepričanje o Slomškovi svetosti se je pojavilo že ob njegovi smrti, in to prepričanje nepretrgoma traja še danes.

Ze Kosar je v govoru na Slomškovi komemoraciji (26. 10. 1962) navedel splošno govorico med ljudstvom: "Dobili smo novega in zgovornega priprošnjika pri Bogu!"

Ko so 24. junija 1878 odkrili Slomškov spomenik v mariborski stolnici, je isti govornik javno povedal, da gre od Slomškovega pogreba naprej od ust do ust svetopisemska beseda: "Njegov grob bo častiljiv!"

Ob 30-letnici Slomškove smrti (1892) je dr. Anton Medved na spominski slovesnosti v govoru potrdil, da ljudstvo venomer vprašuje: "Kdaj bo vendar Slomšek proglašen za svetnika?"

Ob 50-letnici Slomškove smrti (1912) je lavantinski škof dr. Mihael Napotnik posvetil njegovemu spominu posebne dekanjske konference, na katerih so duhovniki razpravljali o Slomšku in njegovem delu. Ze takrat bi se začel škofijski proces, da ni bilo vojne.

Kmalu po prvi svetovni vojni se je z odobrenjem rimske kongregacije začel uradni škofijski postopek za beatifikacijo. Takrat je Slomšek dobil naslov "božji služabnik". Leta 1936 so bili v Mariboru "Slomškovi dnevi". Ob njegovem grobu na starem stolniškem pokopališču se je tedni dni zbirala vsa lavantinska škofija po stanovih. Ob tej priložnosti je takratni škof dr. Ivan Tomažič prejel nad 400.000 podpisov s prošnjo za beatifikacijo.

Neutrudno delo škofijske komisije je kazalo, da bo škofijski proces kmalu končan, a je druga svetovna vojna posegla vmes. Vse Slomškove spise, rokopise in celotno gradivo škofijske komisije je bilo treba v naglici spraviti na varno. Na škofijskem hodniku so stali pripravljeni zaboji. Ni jih več bilo mogoče niti zabiti niti skriti. Nemci so bili že v škofijskem poslopju. Odpeljali so duhovnike v taborišča in pregnanstvo. Hoteli so odstraniti vse, kar je spominjalo na Slomška. Iskali so njegovo gradivo, hodili so mimo odprtih zabojev, toda kakor da jih niso videli, se jih niso niti dotaknili. Preveč so bili izpostavljeni in nezavarovani. Vse je ostalo tako, kakor so pustili duhovniki v tisti naglici pred vojno. Moremo reči, da je bilo to delo božje previdnosti.

Po drugi svetovni vojni se je delo nadaljevalo. Večlanska komisija je neutrudno delala pod vodstvom škofa dr. Maksimilijana Drževnika in menjajočih se postulatorjev ter uspešno končala vse tri postopke škofijskega procesa. Za prvi škofijski postopek je bilo treba zbrati vse Slomškove spise in rokopise ter jih pripraviti za pregled na rimski kongregaciji.

V drugem postopku je bilo dokazano, da je Slomšek res umrl v sluhu svetosti, da prepričanje o njegovi svetosti ni bilo nikoli prekinjeno, da je v svojem življenju izvrševal na izreden, junaški način krščanske kreposti. Komisija je morala tudi zaslišati vse tiste, ki so se Slomšku pripočili in bili tako rekoč čudežno uslišani.

Naloga tretjega postopka je bila: dokazati, da se Slomšku ni izkazovalo bogoslužno čiščenje kot svetniku; to bi bila namreč ovira.

Leta 1963, na začetku drugega vatikanskega cerkvenega zbora je škof Drževnik celotno gradivo škofijskega procesa z vsemi Slomškovi spisi izročil rimski kongregaciji v pregled in presojo. S tem se je uradno končal škofijski proces.

Naslednje ueto (1964) je škof Maksimilijan Drževnik razdelil vsem koncilskim očetom knjižico žepnega formata — kratak Slomškov življenjepis v treh jezikih. Vsem soudeležencem cerkvenega zbora je predstavil svetniškega kandidata kot velikega apostola cerkvene edinstvi ter za vso Cerkev zaslužno in svetniško osebnost našega naroda.

Skoraj vsi škofje in kardinali, ki so bili zbrani na koncilu, so podpisali Drževnikovo prošnjo za Slomškovo beatifikacijo. Prošnja je bila naslovljena preko pristojne kongregacije na svetega očeta. Novembra leta 1965 je kardinal Frings iz Kolna poslal kongregaciji lastno prošnjo za pospešitev Slomškove beatifikacije.

Ves škofijski proces in vse Slomškove spise je kongregacija prepustila dvema bogoslovnikom strokovnjakoma ali cenzorjema, ki sta neodvisno drug od drugega gradivo

pregledala in ocenila. Njuno delo je trajalo skoraj 12 let. Prvi cenzor je delo kmalu opravil. Poročilo in oceno drugega cenzorja (250 tipkanih strani) je kongregacija prejela leta 1975. Ocene obeh cenzorjev so za Slomškov proces zelo ugodne.

S tem je nastal v Slomškovem procesu pomenljiv trenutek — začel se je apostolski proces, za katerega pa sta potrebna vsaj dva čudeža na priprošeno božje služabnika. S tem namreč dobimo o Slomškovi svetosti najbolj zanesljive in otipljive dokaze, ki so potrebni, da bo pred vesoljno Cerkvijo prištet k zveličanim.

V škofijskem postopku o "sluhu svetosti" so bile sicer zaslišane številne priče, ki so na Slomškovo priprošeno dosegle izredna uslišanja. Vendar ta uslišanja, o katerih so priče često prepričane, da so čudežna, dokazujejo, da je Slomšek res umrl v sluhu svetosti, ni pa jih mogoče preveriti z zanesljivimi dokazi, da so res čudežna.

Za apostolski proces je treba tudi sestaviti zgodovinsko pozicijo, ki naj še enkrat za vso dokumentacijo preveri in pokaže življenje, delo in heroično stopnjo kreposti božjega služabnika. To dolgotrajno in v Slomškovem primeru zelo obsežno delo je v teku.

Ko bomo izprosil vsaj dva potrebna čudeža in ko bo zgodovinsko pozicijo pristojna kongregacija potrdila, bo na vrsti beatifikacija, to je razglasitev božjega služabnika za blaženega. To slovesno dejanje opravi sam papež med božjo službo v cerkvi sv. Petra v Rimu. S tem bo prvi cilj apostolskega procesa dosežen. Blaženemu se sme izkazovati javno čiščenje, pred njegovo ime se stavi zvečkrat "blaženi", posvečevati se mu smejo oltarji in cerkve ter njemu v čast se lahko opravlja sveta daritev.

Zadnja stopnja apostolskega procesa je kanonizacija, ki je v tem, da papež na podlagi procesa in vsaj dveh nedvomno dokazanih čudežev razglasi, da je blaženi res med svetniki. Odlok prebere zopet sam papež med slovesno službo božjo, ki jo opravi že v čast novemu svetniku. Od takrat se stavi pred krstno ime naslov "sveti".

3. "SLOMŠEK BO ZRASTEL V SVETNIKA". Leta 1978 je mariborska škofija objavila 750-letnico obstoja. Res ni bilo velikih zunanjih slovesnosti, kajti to leto je Slomškovi škofiji spregovoril Gospodar življenja s smrtjo škofa Drževnika. Toda ob obeh dogodkih je verno ljudstvo zopet pokazalo svoje trdno prepričanje o Slomškovi svetosti.

Na god rožnovenske Mater božje (7. 10. 1978) je bil v Mariboru prenos Slomškovih telesnih ostankov iz frančiškanske grobnice v grobnico pod prezbiterijem v stolnici. Množica vernikov je sprejela v stolnici krsto s telesnimi ostanki svetniškega škofa kot veliko svetinjo slovenskega naroda.

Jubilej mariborske škofije so slovesno proslavili tudi v Sloveniku v Rimu. Ob tej priložnosti je govoril kardinal Pavel Bertoli, ki je o Slomšku dejal, da ga "po pravici prištevamo med prenovitelje mariborske škofije in odlične osebnosti slovenskega naroda, kateremu je s svojim svetim življenjem, svojo prizadevno službo, krščanskim naukom in zgledom evangeljskih čednosti, pokazal pot k resničnemu človeškemu dostojanstvu in pravi veri ter je dal nov polet zdravim izročilom ljudstva, ki mu je bilo zaupano."

Naj bo članek za vse še ena

KOLENDAR društvenih prireditev

OKTOBER

11. — Klub slovenskih upokojencev za Newburg-Mapple Hts. priredi večerjo in ples v SND na E. 80 St. Večerjo Servirajo od 6. do 9. zvečer.

11. — Društvo S.P.B. Cleveland priredi prijateljsko srečanje ob 30-letnici prihoda v Ameriko z družabnim večerom v avditoriju sv. Vida.

11. — Odbor Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave. priredi "Jadransko noč" z večerjo in plesom.

18. — Pevski zbor Glasbena Matica priredi večerjo in ples v počastitev 50-letnice svojega obstoja v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. Pričetek ob 6.30 zvečer.

18. — Tabor, DSPB Cleveland, prireja svoj jesenski družabni večer v Slovenskem domu na Holmes Ave. Igrajo "Veseli Slovenci".

23. — Slovenska filharmonija iz Ljubljane gostuje v koncertni dvorani Severance Hall.

25. — Štaterski klub, Cleveland, O. priredi martinovanje v avditoriju pri Sv. Vidu. Pričetek ob 7. zvečer. Igrajo Veseli Slovenci.

26. — Občni zbor Slovenske pristave.

NOVEMBER

8. — Praznovanje 30-letnice društva Triglav, Milwaukee, v dvorani cerkve sv. Janeza na Cold Spring Rd. s svečanim sporedom. Pričetek ob 6. zvečer.

8. — Belokranjski klub priredi svoje vsakoletno martinovanje v Slov. narodnem domu na St. Clairju. Igra orkester John Hutar "Just for You".

9. — Slomškov krožek postreže s kosilom v avditoriju pri Sv. Vidu od 11.30 do 1.30 popoldne.

9. — Občni zbor Slovensko-ameriškega primorskega kluba v prostorih Tony's Polka Village na E. 185. Začetek ob 3. uri popoldne.

29. — Mladinski pevski zbor, Kr. 3 SNPJ priredi večerjo, koncert in ples v SDD na Waterloo Road.

23. — Fara Marije Vnebovzete priredi Zahvalni festival. Od 2. popoldne do 9. zvečer.

30. — Pevski zbor "Dawn" Slovenske ženske zveze poda svoj letni koncert v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave. Začetek ob 4. uri popoldne.

DECEMBER

7. — Slovenska šola pri Sv. Vidu priredi MIKLAVŽEVANJE v farni dvorani. Pričetek ob treh popoldne.

Mož je pozneje delal nad 30 let pri Ilg. Co. On je bil tudi muškaš in je spadal več let k Fojsovi Bandi. Tudi oba sina sta muškaša. Mlajši še danes hodi igrati. On igra v mehe (harmonike) starejši je pa igral v saxofon. On je to opustil in je sedaj v "Real Estate Business."

Jaz sem še vzgajala dvoje otrok, katerim sem bila botra pri krstu in so zgubili mater ob porodu drugega otroka. To so bili otroci od Joseph Somen. Še danes se počutim,

13. — Dr. sv. Marije Magdalene št. 162 KSKJ priredi Miklavževanje za mladinsko članstvo v društveni sobi farne dvorane pri Sv. Vidu. Začetek ob 2.30 popoldne.

14. — Dr. sv. Jožefa KSKJ št. 169 bo imelo svojo božičnico ob 3. popoldne v Slovenskem domu na Holmes Ave.

1981

FEBRUAR

22. — Slovenska šola pri Sv. Vidu ima kosilo v korist šole v farni dvorani. Servirajo od 11.30 do 1.30 popoldne.

MAJ

10. — Slovenska šola pri Sv. Vidu priredi Materinsko proslavo v farni dvorani. Pričetek ob 3. uri popoldne.

PREKMURSKI KOTICEK

NAŠI PIONIRJI

Mrs. Verona (Zver) Gorkos 83 let mlada nam pripoveduje sledeče: "Prišla sem iz družine, kjer smo imeli šest otrok, tri fante in tri deklice. Živelimo smo na očetovi domačiji v vasi Gomilice v Prekmurju. Imeli smo lepo posestvo in starši so lepo gospodariili. V meni je pa že v zgodnji ali otroški dobi rasla želja, da bi živela v visoki ali večnadstropni hiži.

S 16tim letom sem si zaželela v Ameriko. Oče so bili zelo proti tej ideji. Imela sem pa dobrega svaka, ki so že Ameriko poznali in so me zato še bolj navduševali. Oni so mi tudi posodili denar za pot in poskrbeli, da sem šla z drugimi iz naše vasi. Mati so mi pa vse spekli za na pot in so mi dali svoj materinski blagoslov. Ko smo šli mimo domače kapelice, smo vsi poklekli in smo molili za srečno pot. Vsi smo šli v neznan in nejsmo znali, kaj nas čaka.

Moja prva postaja je bila Bridgeport, Connecticut. Prišla sem k našim ljudem. Oni so imeli polno hižo bortikašev. Gospodinj sem pomagala pospravljati, prati in peglati. Zato so mi dali prosto hrano in stanovanje. Kmalu sem dobila službo v fabriki, kjer so izdelovali "Šrajfe" za električne priprave. Plača je bila 4 dolare na teden. Tri od teh sem prišparala. Dolgo mi je vzelo, predno sem vrnila denar za pot. Čutila sem domotožje.

Po devetih mesecih sem prišla v Chicago k Mrs. Bari Rajtar. Oni so imeli pri sebi brata Joška, šteroga sem že doma poznala. Kadar smo pasli, me je večkrat namlatil in natepel. Leta 1914 sem se pa z njim poročila. On je delal v štali, pozneje pa v garaži. Otrok sva imela 4. Dva fanta in dve deklici. Vsi so še živi, zdravi in imam še štiri vnuke in 9 pravnukov. Mož je pozneje delal nad 30 let pri Ilg. Co. On je bil tudi muškaš in je spadal več let k Fojsovi Bandi. Tudi oba sina sta muškaša. Mlajši še danes hodi igrati. On igra v mehe (harmonike) starejši je pa igral v saxofon. On je to opustil in je sedaj v "Real Estate Business."

Jaz sem še vzgajala dvoje otrok, katerim sem bila botra pri krstu in so zgubili mater ob porodu drugega otroka. To so bili otroci od Joseph Somen. Še danes se počutim,

da so moji in jih tudi tako ljubim. Pozneje sem še vzgajala v polni meri svoje vnuke. Oče je bil v vojski, mati je pa šla za njim.

Leta 1956 je umrl mož. S tem se je mnogo spremenilo v mojem življenju. Obiskala sem domovino in vse svoje doma. Potem pa še sestro v Braziliji. Njena hčerka s sinom je obiskala tudi mene in ravno tako hčerka od brata iz Kanade me je pred kratkim obiskala s svojimi. Se živim v visoki hiši pri sinu. Nama gospodinjim in sem zadovoljna. Otroci me vsi imajo radi in me radi obiskujejo. Bogu sem hvaležna za družino, za visoke hiže in za lepo dolgo življenje. Vse prijatelje in znance lepo pozdravljam in pogrešam. Bog Vas vse živi!"

Draga Mrs. V. Gorkos, mnogo dobrega ste že v življenju opravili. Spadate tudi k društvom in radi podpirate dobre stvari. Vsi smo Vam hvaležni za to in Vam od srca želimo, da bi še nadalje bili zdravi, veseli in zadovoljni. Gizella Hozian

Avtomobilski promet smo začeli omejevati

WASHINGTON, D.C. — V naši deželi je bilo lani skupno v rabi okoli 154 milijonov osebnih avtomobilov, tovrnjakov in avtobusov. Napravili so tekom vsega leta 1,525 milijonov milj, 25 milijonov milj manj kot v letu 1978.

Rastoče cene gorolina so glavni vzrok za omejevanje voženj z avtomobili vseh vrst in velikosti, četudi smo imeli lansko pomlad in v zgodnjem poletju nekaj težav tudi pri redni oskrbi z goralinom, posebej ob koncih tednov.

Če še niste naročnik Ameriške Domovine, postanite še danes!

Prijatelj's Pharmacy

St. Clair Ave. & E. 68 St. 361-4212
IZDAJAMO TUDI ZDRAVILA ZA RAČUN POMOČI DRŽAVE OHIO. — AID FOR AGED PRESCRIPTIONS.

MALI OGLASI

EUCLID

6 room single, 1½ bath, double attached garage, new drive, carpeting, kitchen. Completely redecored. 731-0773

(110-113)

INSIDE - OUTSIDE WORK

Redecorating, painting, repairs of all kinds including plumbing & roofing. Call 431-7240

(108-113)

CICHOCKI LEGAL CLINIC

ATTORNEYS-AT-LAW
6428 St. Clair Avenue
641-3942

"Legal Services at Reasonable Rates"
SAVE

NABIRALCE OGLASOV IŠČEMO!

TISKARNA AMERIŠKA DOMOVINA NUJNO

IŠČE NABIRALCE OGLASOV.

ODLIČNI ZASLUŽKI MOŽNI.

KLIČITE 431-0628

FOR RENT

5 rooms unfurnished. Lake-wood area. Adult couple. No pets. — Call 221-5033.

(108-111)

FOR RENT

5 rooms up. Collinwood area. Call 451-7909 after 12 noon.

(108-111)

Apartment For Rent

Parkgrove area. 3 rooms, 3rd floor, with garage. Stove, refrigerator and carpeted. Call 531-3229

(109-112)

For your problem home - roof, porch, steps, paint (exterior, interior) call 681-0683 anytime. Estimates free.

(x)

V NAJEM IN NAPRODAJ

3-sobno stanovanje se odda zaposlenemu moškemu ali ženski, prednost Slovincu ali Hrvat, začeni s 15. oktobrom.

* * *

Dva vinska soda naprodaj (15 in 10 galonov).

Kličite 481-8584

NAPRODAJ

Lep bungalow s 3 spalnicami, dnevno sobo, jedilnico in kuhinjo. Razdeljen klet in lep, velik vrt. Kličite 486-1451

(111-118)

V BLAG IN LJUBEC SPOMIN

JOŽETA STARIČA

V večno življenje je odšel dne 6. oktobra 1977

Gospod, daruj mu mir, naj večna luč mu sveti; ker si dobrote vir, uživa raj naj sveti.

Globoko žalujemo: Marija, žena Jožica, hčerka Mark, zet

Franciška Kališek, sestra Svak, svakinje, nečaki in nečakinje in ostali sorodniki.

Cleveland, O., 6. okt. 1980.

MAKS SIMONČIČ:

Spomini iz begunskega življenja

XIII.

Nisem še zaključil to naše malo taborišče. Med seboj smo imeli ljudi, kateri so v vsej svoji skromnosti in ljubezni do bližnjega storili veliko dobrega. Med te begunce spada naš bivši taboriščni kaplan č. g. Jože Mavsar. Sedaj v miru pastiruje kot župnik v Heleni, Montana, kjer sam zatrjuje, da je srečen med svojimi dobrimi farani. Veliko več ne vem o njegovem delu in napredku, slišal pa sem, da je postavil lep župnijski dom z vsemi pritliklami, kar popreje v tej fari ni bilo.

Gospod "Jože" je izšel iz mučeniške družine, katera je morala umreti za svoje in narodove ideale med revolucijo. Vsemogočni ga je vodil po svojih poteh in mu dal moči, da je junaško prenesel vse te tragične, žalostne dogodke. Bil je vzgled duhovnikov v taborišču, bolj miren in tih, kot zgovoren. Moral bi biti duhovnik na vidnem mestu, a zadovoljil se je v ozadju.

Koliko ljubezni je imel do sočloveka, kaže dejanje, katero si je nadel na svoje rame in popolno odgovornost, urediti zanemarjeno pokopališče, na katerem je bilo pokopanih večje število naših rojakov in Jugoslovancev, žrtev druge svetovne vojne. Brez finančne opore je zmagal.

Na dan Vseh vernih duš, ko je opravil na tej njivi mrtvih žalne obrede, smo videli bele krizanteme, katere so se blestele med prižganimi svečami v nanovo urejenih in očistih grobovih. Vsak grob je imel svoj novi križ, belo pleskan in na nje je umetnik narisal v črni barvi ime in priimek mrtvega. Po sredi tega kraja je bila široka cesta, posuta z belim peskom, kraj pa je bil ograjen z bodečo žico, katera je odganjala živino v stran s soseda pašnika. Pogrebni svečanostim se je pridružilo večje število taboriščnikov, Slovenci pa smo zapeli več žalostink.

Se večje presenečenje pa je bilo, ko je srbsko odposlanstvo odhajalo iz tega kraja mrtvih, ne da bi vedela za to, da je vse bilo že brezplačno urejeno in se je slovenski duhovnik brigar prvi za to ureditev. Kaj ni to nekaj značilnega? Potem so le južni rojaki opisali to nesebično ljubezen in skrb v svojem časopisu.

Gospod Jože je bil tudi preskrbel sponzorja moji družini in nam omogočil naselitev v tej veliki zemlji. Morda o tem drugič, toda ne pozabite, da smo res imeli med nami ljudi, za katerih dela svet ne ve.

Bivšim našim beguncem je malo znano ime gospoda župnika dr. Antona Kovačiča. Pred 33 leti je bil naš taboriščni kaplan v San Antonio. On je pripadal rimskemu cerkvenemu odboru za propagando, doma pa je iz zelenega Stajerskega.

Spominjam se, ko sem ga prvič videl, kako se je vrtel s svojim kovčkom pri vhodnih vratih v taborišče. Pristopil sem, mu povedal svoje ime in ga vprašal, če je novi kaplan, katerega pričakujemo?

Vesel, da je našel Slovenca, sem mu pokazal pisarno komande, kasneje pa smo ga odvedli na njegov novi stan. Bil je pravzaprav rojak — med nepoznanimi. Težko se

je privajal novemu načinu življenja, pa vendar je šlo. S svojo spretnostjo in zgovornostjo si je kmalu osvojil naše zaupanje.

"Gospod Anton" sem ga klical z njegovim privoljenjem. Ni odlašal, niti čakal s programom svojega dela. Kmalu smo videli slovenske knjige po taborišču, organiziral je za mladino okoliške izlete in tako je mladina zopet našla sebi vodnika, prijatelja in učitelja.

Organiziral je tudi potovanja v večno mesto — Rim, katerega se je udeležilo več desetih naših in hrvaških rojakov. Peljal jih je v katedralo sv. Petra, ogledali so si ostanke katakomb in važna zgodovinska mesta. Sam nisem mogel na to pot, ker je komanda zahtevala od mene, da ostanem doma in vodim redno svoje posle, od katerih je zaviselo pravo delovanje taborišča.

Prav tako je bil g. Anton arhitekt velike božične prireditve z mešanim programom in petjem. Otroci so bili obdarovani z igračami, katerih nakup je omogočil izkupiček iz naše kantine, dosegel pa je tudi preko pisarne "Pontificio Romano", da so najbolj potrebne družine prejemale denarno podporo, hrano in obleko. V naši domači kapelici smo imeli tudi polnočnico, pri kateri je prepeval naš mešani zbor, naše zavedne žene pa so notranjost okrasile, kot se spodobi za take praznike.

Sami lahko vidite, da smo se vedno "vrteli" okoli gospodov, kar je skoraj že naša stara slovenska navada iz časov preteklosti. Duhovnik je vedno človeku ne samo učitelj in svetovalec, pač pa tudi prijatelj.

Zadnjič, ko sva bila skupaj pred par meseci, mi je potožil, da je edina materinska beseda naša Ameriška Domovina, katera prihaja k njemu v župnišče, kajti v državi Karolini, kjer je sedaj za župnika, Slovencev ni.

(Dalje)

Večeri ročnih del

Cleveland, Ohio — Kar prehitro je minilo poletje in dnevi so že občutno krajši. Opravke na cvetličnih in zelenjadnih gredicah že zamenjuje pospravljanje listja, ki ga jesen osiplje z dreves. Večeri postajajo hladnejši in daljši in spet prihajajo bolj do veljave: televizija, knjiga in ročno delo.

Na to je mislil tudi odbor društva Presv. Srca Jezusovega št. 172 KSKJ, Cleveland, O., in je na svoji zadnji seji v sredo 17. septembra sprejel predlog, da bo tudi za to sezono sponzoriral večere ročnega dela v Baragovem domu vsak drugi torek od 7 do 9 ure zvečer, kakor jih je preteklo zimo in pomlad.

Lepo torej povabljeni vse članice clevelandskih društev KSKJ, tiste, ki ste že prihajale in tudi vse ostale, ki imate zanimanje za ročna dela, na te večere, ki se bodo po sklepu seje pričeli v torek, 14. oktobra ob 7 zvečer v Baragovem domu. Pridite v čim večjem številu. Na veselo svodenje!

Mimi Mauser

Žrtvujmo se za svoj tisk, ohranimo naš slovenski list Ameriško Domovino!

Slovesno praznovanje diamantnega jubileja cerkve sv. Cirila in Metoda, Lorain, Ohio

Cerkvica vrh gore, cerkvica bela, naj te pozdravlja duša vesela.

Lorain, Ohio — Lepo smo praznovali 75-letni jubilej naše farne cerkve sv. Cirila in Metoda, Lorain, Ohio. V nedeljo, 17. avgusta 1980, smo se ob 3. uri popoldne zbrali v polnem številu farani pri sv. maši, katero je daroval clevelandski škof prevzv. James A. Griffin ob somaševanju duhovnikov msgr. Louis B. Baznik, glavni duhovni svetovalec K.S.K.Jednote, Rev. Pavel Krajnik, župnik sv. Cirila in Metoda v Lorainu, Rev. Raphael Zbin, duhovnik benediktinskega reda, naš domačin Rev. Joseph Yelenc ob navzočnosti več duhovnikov iz Loraina in Clevelanda. Za strežnika je bil Steve Pompa, ki je škofu mirno in ponošno držal mašno knjigo. Navzoče so bile tudi sestre reda Notre Dame, ki so pred leti poučevale našo mladino, posebno priljubljena je bila sestra Regina, ki je naše otroke učila tudi slovenščino. Navzoče so bile tudi naše domačinke sestra Mary Elaine Zgonc, hčerka Mr. in Mrs. Zgonc in Mary Theresa Vovk, hčerka Mrs. Joann in pokojnega Franka Vovk.

Cerkveno slavnost je povzdignilo lepo petje pod vodstvom organistke Miss Mimie Perusek, katera vodi cerkevno petje že 45 let. Na čelu procesije duhovnikov so prikorali v cerkev 6 do 8 let stari otroci v slovenskih narodnih nošah pod vodstvom Angeline Vojtko in Mary Lou Kamnikar.

Prevzv. škof James A. Griffin nam je podelil blagoslov in čestital vsem mladim in starim faranom za ves trud in delo v teh mnogih letih do današnjega dneva. V pridrigi nam je govoril o božjem poslanstvu bratov sv. Cirila in Metoda in kako prav je bilo, da so ustanovitelji fare njiju izbrali za patrona svoje cerkve.

Ko je procesija odhajala iz

cerkve, je stopil škof iz vrste in čestital Johnu in Vidi Kumše k njuni 69-letnici skupnega zakonskega življenja, kar je bilo za njiju veliko iznenadenje in čast. Hvala gospodu škofu za to izredno pozornost.

Ob zaključku cerkvene slovesnosti, ko je procesija z duhovniki odhajala iz cerkve, smo se v zahvalo ljubemu Bogu za ta častni jubilej zahvalili, da smo skupno zapeli: "Hvala večnemu Bogu!"

Ko smo se odpravljali v dvorano k 15 minut oddaljeni cerkvi sv. Mihaela, nam je malo nagajal dež, ki pa nas ni zadržal. Napolnili smo obširno dvorano, ki je bila lepo okrašena s cvetjem. Razstavljena je bila tudi majhna replika naše dolgoletne cerkvice, za katero smo prejeli prvo nagrado na Mednarodnem slavlju 29. junija v Lorainu. Na hodniku so bile lepo razvrščene cerkvene in šolske slike, spomini našega farnega življenja.

Glavno omizje je bilo rezervirano za častne goste. Program je začela Joyce M. Ferlic, predsednica odbora za proslavo jubileja in vse navzoče pozdravila v slovenščini in angleščini.

Stoloravnatelj Rev. Joseph Yelenc je najprej predstavil domačega župnika Rev. Pavla Krajnika, ki je potem začel program z molitvijo. Za poživitev vseh navzočih smo po stari slovenski navadi vzeli v roke kozarčke in veselo zapeli "Kol'kor kapljic, tol'ko let, Bog nam daj na svet živeti!" Donelo je po vsej dvorani in želeli smo, da bi fara dočakala stoletni jubilej.

Po izvrstnem kosilu, ki so ga pripravile naše sposobne kuharice, smo bili pripravljeni mirno poslušati govore častnih gostov.

Glavni govornik je bil msgr. Louis B. Baznik, za njim nam je vsem čestital škof Griffin in nas vzpodbujal, da tudi v bodoče složno delujemo za faro. Nadalje so govorili Rev. Raphael Zbin, od mesta Lorain sta bila za-

stopana Mr. Robert Salkovitz, Service Director, in Mr. John Koseko, predsednik mestnega odbora.

Stoloravnatelj nas je spravil v dobro voljo z dovtipnimi šalami, da je družba bolj oživila. Predstavil je navzoče duhovnike, sestre Notre Dame, dolgoletno voditeljico cerkvenega pevskega zbora Mimie Perusek in pevce. Ni pozabil 75-let faranov in starejših, predstavil je tudi Johna in Vido Kumše, ki obhajata 69-letnico poroke.

Večerni program je prevzv. škof James A. Griffin zaključil z molitvijo.

Pridni pomagači so dvorano hitro pospravili in pripravili za ples. Kmalu so se vneti plesalci sukali po dvorani po taktu veselih melodij Eddie Buehner orkestra iz Clevelanda, in za spremembo tudi po godbi Lorain Slovenian Button Accordionist Association.

Ne smemo pozabiti se zahvaliti tudi tistim, ki so za slovesnost diamantnega jubileja lepo okrasili in pobarvali našo staro cerkev, vsem gostom in vsem, ki so tako marljivo sodelovali pri pripravih za slovesno praznovanje diamantnega jubileja naše cerkve.

Vida Kumse

Zdravje v starih letih

Čim človek prekoraci 50 let starosti, je pametno, da se glede prehrane ravna po primerni dieti za starejše ljudi. Posebno je to važno za stare ljudi, ki se po smrti zakonskega druga nenadoma znajdejo osamljeni — izven družinskega življenja, ki so ga bili vajeni. Težko se je navaditi sam pri mizi jesti in seveda še bolj sitno, če si mora moški sam za sebe kuhati. Takšne spremembe vplivajo na mnoge porazne, počutijo se zapuščene, so potrti in sploh nimajo več volje, da bi kaj jedli, še manj, da bi si sami kuhali. Toda stari ljudje v takšnem razpoloženju se navadno ne zavedajo, kako škodujejo svojem zdravju, če se po svoji brezbriznosti nepravilno hranijo.

Stari ljudje potrebujejo sicer manj kalorij, toda stalna potreba po gotovih hranilnih

KANONIK J. J. OMAN:

25 let med clevelandskimi Slovenci

Na slovenskih tleh

Ko je drugo jutro vlak privozil na slovenska tla, me je za hip prevzelo nepopisno ganotje. Najrajši bi bil izstopil in poljubil to lepo zemljo, ki mi je dala očeta in mater in mi izročila v skrb in varstvo nešteto svojih sinov in hčera. Kako prijetno je od vseh strani udarjala na uho slovenska govorica!

Naša družba je bila kakor prerajena in nanovo pomlajena. Ozirali smo se venomer zdaj na levo, zdaj na desno in se kar nismo mogli nagledati te naravne lepote. Mimo nas so švigala Goriška brda, Notranjski Kras, Nanos in Čaven, Postojnska jama, Rakek in Ljubljansko barje.

Ob pogledu na Preserje in tri krasne cerkvice, ki na treh prijaznih hribočkah obkrožajo presersko farno cerkev, je bil Mr. Anton Grdina tako ginenjen, da se mu je v očeh zalesketala solza hvalečnosti! Oj srečna, draga vas domača!

Vendar pa moram resnici na ljubo tole povedati: Ko sem zapuščal Ameriko, se me je polasčala bojazan, da se bom morda v Sloveniji dolgočasil in da ne bom od dolgega časa vedel kaj početi. Odhajal sem pač v meni dotlej še popolnoma neznan svet. Pa sem se zelo, zelo motil! Zato sem bil tem prijetnejše presenečen, ko sem videl, da se mi je življenje popolnoma drugače razvijalo, kot sem pričakoval.

Ze sem prišel k svoji dobri in skrbni materi, ki me je pričakovala in koprnela in hrepenela po meni, svojem vnuku.

snovih ostane. Slabo razpoloženje in osamljenost marsikomu jemlje apetit in tudi brigo za svoje zdravje. Toda dejstvo je, da tudi stari ljudje morajo imeti redno pravilno prehrano. Premalo sveže hrane in premalo beljakovin (protein) lahko povzroči v telesu pomanjkanje važnih vitaminov in mineralov, posebno železa. Pomanjkanje železa pa more povzročiti anemijo in ta povzroča še slabši apetit, pomanjkanje energije in več drugih zdravstvenih nevšečnosti.

Za nekatere stare ljudi je zelo težko se pravilno hraniti. Invalidi težko hodijo, ne morejo sami kupovati hrane in si kuhati; nekateri živijo v krajih, kjer ni varno hoditi iz hiše. Vendar je tudi za takšne življenjsko važno, da na nek način uredijo, da se bodo mogli redno pravilno hraniti. Če se jim zaradi slabše hrane poleg starostne oslabelosti še poslabša zdravje, bodo še večji siromaki.

Za stare ljudi ni priporočljivo uživati sladkarij in mastne jedi, za njih zdravje pa je potrebno uživati osnovne vrste hrane kot mleko, meso, sadje in zelenjavo ter močnate jedi (kruh). Majhne južine med glavno jedjo kot sir, jogurt, paradižniki itd. tudi pomagajo k vsakdanji telesni potrebi vitaminov in mineralov ter ne zahtevajo veliko truda za pripravljanje.

Zdravje telesa pač pomaga, da človek preživi tudi drugih 50 let življenja kar pri dobri volji, nikomur v nadlego, zato je vredno se potruditi to ohranjati s primernim prehranjevanjem.

Mlajši in zdravi pa bodo vršili človekoljubno delo, če starim, ki si ne morejo sami pomagati, storijo usluge v njih vsakdanjih potrebah.

Zato je ta njena očitna in gorka ljubezen znova dvignila v meni narodni ponos, spet sem bil do dna duše uverjen, da je Slovenija ameriškim Slovincem v resnici dobra stara mati, da Slovenija še živi, da je zdrava, da nas ljubi, da skrbi za nas, ki smo sinovi njenih sinov.

Prvo, kar sem v Sloveniji hotel videti, ko smo otreli raz čevljev prah in raz obleke saje, s katerimi nas je poškopila lokomotiva, je bil Triglav. Priznam, da je imelo to moje hrepenenje neko otroško barvo na sebi. Vendar ni to nič čudnega. Saj sem že od otroških let gojil srčno željo, videti kdaj ta čudoviti Triglav.

Mati nam je neštetokrat pripovedovala o tem gorskem orjaku in nas s svojim mičnim pripovedovanjem kar zaslanjala vanj. Zijaje smo jo poslušali in skušali predstavljati si njegove visoke vrhove tam nekje pod oblaki. In ko sem odrasel, sem sredi minnesotske ravnine pogosto prepeval: "Oj Triglav, moj dom, kako si krasan!"

Ko smo se torej tisto dopoldne peljali iz Ljubljane proti Gorenjski, me je precej opozoril na mogočeno triglavsko skupino moj prijatelj in zvesti spremljevalec profesor dr. Franc Trdan.

Ob pogledu na sivo kapo tam daleč na obzorju me je obšel strah, na jezik pa so mi prihajale besede sv. pisma: "Tudi gore s svoji silno težo še niso stale..." Kakšna silna moč je morala delovati, da je iz ravnine ali iz morja dvignila to gigantsko težo in tako visoko! Kakšen mojster mora biti Stvarnik, da mu je narava tako pokorna!

Bog je moral Slovence posebno ljubiti, ker jim je dal tako krasno zemljo. Vdahnili ji je toliko in tako raznovrstne naravne lepote, da vsakogar kakšna stvar še posebej vleče in vabi. Komur je ljub gozd, ga ima v Sloveniji na izbiro kakor na razstavi. Od mladega, redkega in mršavega pa do starega in gostega gozda se kar vrsti zelenje pred očmi.

Glede gozdne uprave so bili in so še Evropejci modrejši kakor Amerikanci. Amerika je imela pred leti neizmerne gozdove. Toda prav ta obilica je bila vzrok, da so jih začeli naseljenci brezobzirno uničevati, najbrž so mislili, da gozda ne bo nikdar zmanjkalo.

Ako prištejemo k temu počasnemu, a vztrajnemu uničevanju še neštete gozdne požare, ki so tedne in tedne divjali in žrli ta dragoceni božji dar, potem bomo šele znali ceniti ogromno škodo, ki jo je utrpela Amerika v svojih gozdovih. Vendar se ni spočetka nihče zganil ali zmenil, da mi omejil požare, zganili so se naseljenci le takrat, ko je bila njih lastnina v neposredni nevarnosti.

Zdaj pa, ko je gozd uničen in se je začela narava brezobzirno maščevati s tem, da nalivi orjejo polja in odnašajo rodovitno prst in da veter pretvarja polja in travnike v saharško puščavo, se je zganila tudi javna oblast in pričela varovati ostanke starih in saditi nove gozdove.

(Dalje)

Pokažite Ameriško Domovino prijateljem. Pošljamo jo brezplačno na ogled!